

แผนะนำการป้องกันภัยทางอากาศ

ของ

กระทรวงกลาโหม

สำนักงานโฆษณาการ

พิมพ์แจกประชาชน

ในการซ้อมป้องกันภัยทางอากาศ

วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๔๘๑

ประกาศชักชวนของกระทรวงกลาโหม

ขอให้ประชาชนร่วมมือกันฝึกซ้อม

การป้องกันภัยทางอากาศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

ประกาศชักชวนของกระทรวงกลาโหม
ขอให้พระราชานุวรร่วมมือกันฝึกซ้อม
การป้องกันภัยทางอากาศ

ภัยทางอากาศเป็นภัยร้ายแรงเพียงใด และเป็น
เรื่องเกี่ยวแก่พระราชานุวรเพียงใดนั้น, กระทรวง
กลาโหมได้ให้เจ้าหน้าที่ไปทำการบรรยายทางวิทยุ
กระจายเสียง เมื่อคืนวันที่ ๑๗, ๒๑ กันยายน ค.ศ.
แล้ว.

จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บรรดาท่านซึ่งตั้งอยู่ใน
ความไม่ประมาททั้งหลาย จะเห็นความจำเป็นใน
การป้องกันภัยทางอากาศเป็นเอกฉันท์.

กฎหมายการป้องกันภัยทางอากาศ กำลังอยู่ใน
ระหว่างร่าง ครั้นจะรออนุญาตกฎหมายนั้นได้ออก
และพร้อมที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้ ก็คงต้อง
กินเวลานาน จึงคิดว่าถ้าได้มีการฝึกซ้อมขึ้นในเร็ว
นี้เพื่อให้ราชานุวรทราบรูปการโดยทั่ว ๆ ไป ใช้ความ

คิดที่จะปฏิบัติและร่วมมือปฏิบัติเท่าที่จะทำได้ ย่อม
จะเป็นผลดีแก่พวกเราทั้งหลายเอง นอกจากนั้นการ
ฝึกซ้อมจะมีเพียงครั้งเดียวหรือ ๒ ครั้ง ย่อมไร้ประ
โยชน์ เพราะกว่าพวกพี่น้องทั้งหลายจะมีความเข้าใจดี
และกว่าเจ้าหน้าที่จะได้ศึกษาพิจารณาทาง
แก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้เหมาะสมกับสภาวะของบ้าน
เมือง จำต้องมีจำนวนการฝึกซ้อมมากพอสมควร.

ดังนั้น กระทรวงกลาโหม จึงทำความติดต่อกดลง
กับกระทรวงทบวงกรมทั้งหลาย เพื่อจัดให้มีการ
ฝึกซ้อมป้องกันภัยทางอากาศขึ้นในวันที่ ๑ พฤศจิกายน
ยณคณนี้ โดยสมมุติว่าจากเวลา ๑๒ นาฬิกา จนถึง
๒๔ นาฬิกาของวันนั้น อาจถูกรุกรานทางอากาศได้.
และเพราะพระนครและธนบุรี จะได้จัดให้มี ป.ต.อ.
และไฟฉายเข้าร่วม ทำการ ต่อสู้ป้องกันเป็นรูปที่ พอ
แสดงให้ประชาชนสังเกตทราบรูปการและจะมีเครื่อง
บินของกองทัพอากาศจำนวนหนึ่งแสดงตนเป็นข้าศึก
สมมุติ เข้าทำการโจมตีพระนครและธนบุรีด้วย ส่วน
ในท้องถิ่นนอกจากนี้ ได้ขอให้ข้าหลวงประจำจังหวัด
ดำเนินการฝึกซ้อมภายในจังหวัดที่ปกครอง เท่าที่
จะทำได้ตามแผนการที่เสนอขอความร่วมมือ.

เพื่อสำเร็จความประสงค์ดังกล่าวแล้ว และเพื่อ
ประโยชน์แก่ท่านทั้งหลายเอง กระทรวงกลาโหม
ขอวิงวอนประชาชนชาวสยามทั้งหลาย และบรรดา
สุภาพชนชาวต่างประเทศผู้ร่วมถิ่น,จงร่วมมือกับทหาร
ทำการฝึกซ้อมในครั้ง^{นี้} และขอขอบคุณล่วงหน้า
แต่ทุกท่านผู้ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือ เพื่อหวัง
ประโยชน์ร่วมกัน.

สำหรับการปฏิบัติของประชากรชนนั้นมีปรากฏ
ตามคำแนะนำซึ่งกันภัยทางอากาศ ดังจะได้กล่าว
ต่อไปข้างท้าย อันเป็นประมวลคำแนะนำ ซึ่ง
จะพิมพ์พร้อมทั้งรูปและคำอธิบายประกอบ แจก
จำหน่ายแก่ประชาชน สำหรับเป็นคู่มือประจำตัวต่อ
ไป แต่เนื่องด้วยการฝึกซ้อมในครั้ง^{นี้} นับว่าเป็นครั้งแรก
และยังไม่มีเครื่องอุปกรณ์พร้อม จึงขอให้
ประชาชนทั้งหลายปฏิบัติเพียงเท่าที่จะทำได้ ตาม
คำชี้แจงวิธีปฏิบัติเฉพาะการฝึกซ้อมในครั้ง^{นี้} ซึ่ง
มีกล่าวไว้ในตอนท้ายเช่นเดียวกัน.

จะมีเครื่องบิน เข้าคัดลุ่มมฤติ, เข้าทำการรุกรานทั้ง
เวลากลางวันและเวลากลางคืน สำหรับในเวลากลาง
คืนหลังจากมีสัญญาณให้ดับไฟ จนถึงสัญญาณหมด

อันตราย จะกินเวลาครั้งละราว ๓๐ นาที ในระหว่าง
นั้นไฟตามถนนจะดับหมด ไฟตามโรงเรียนข้างถนน
ก็จะดับและมืดบังแสงตามคำขอร้อง ตำรวจและ
ยุวชนทหารจะแนะนำให้หยุดการจราจรชั่วคราว ผู้ที่
ไม่สามารถจะหยุดได้ตามคำขอ จะต้องระมัดระวัง
อันตรายในการที่จะผ่านไปท่ามกลางความมืด นอก
กว่านั้น เจ้าของเคหะสถานทุกแห่ง จะต้องใช้ความ
ระมัดระวังโจรภัยอันอาจจะเกิดขึ้นได้ เพราะเจ้าหน้าที่
มีน้อยจะดูแลได้ไม่ทั่วถึง.

การฝึกซ้อมนี้เป็นการขอร้องให้ทำเพื่อประโยชน์
ร่วมกัน ฉะนั้นทางการกระทรวงกลาโหมจะไม่รับ
รองในอันตรายและค่าเสียหายใด ๆ อันจะมีขึ้น.

ขอเชิญชวนท่านอีกครั้งหนึ่ง ขอเรามาร่วมมือ
กัน ร่วมกันปฏิบัติด้วยความตั้งใจที่เป็นเอกฉันท์ เพื่อ
ผลแห่งตัวเราเอง และส่วนรวม ของประเทศชาติที่รัก
ของเรา.

กระทรวงกลาโหม

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๑

คำแนะนำ

การป้องกันภัยทางอากาศอันเกี่ยว

แก่ประชาชน

ก) ภัยทางอากาศ

เครื่องบินฝ่ายศัตรู จะ :—

— บรรทุกลูกระเบิดทำลาย, ลูกระเบิดเพลิงและไอพิษมาทิ้งตกลงในบ้านเมือง.

— มาเปิดฉากการสังหารกรรม และมาตลอดเวลาทำสงคราม.

— มาถึงภายในเวลาน้อยนาทีเดียว ไม่ว่าเป็นเวลากลางวันหรือกลางคืน.

— ลดค่าใช้จ่ายต่อสู้ของทหารเข้ามาได้ตามส่วนกำลังต่อสู้ต้านทาน ถ้ากำลังต่อสู้ต้านทานมีน้อย ก็อาจเสียลดอดเข้ามาได้มาก.

จึงคิดถึงภัยอันร้ายกาจ, อย่างอนโง่ รัฐบาลทำได้แต่เพียงการป้องกันส่วนใหญ่ ในส่วนรายละเอียดท่านต้องทำและเตรียมเพื่อตัวท่านเอง เพื่อครอบครัวและในที่สุดเพื่อเพื่อนร่วมสแวกที่ท่านอยู่.

ข) ในยามปกติ

ต้องศึกษาให้ทราบวิธีการป้องกัน.

ถ้าจะสร้างเรือนโรง ควรสร้างในเขตต์ปลอดภัย ถ้าจำเป็นต้องสร้างในเขตต์ที่อาจเป็นอันตราย ควรกำหนดให้แบบก่อสร้างมีส่วนป้องกันภัยไว้ด้วย.

เรือนโรงที่ได้สร้างไว้แล้ว ควรเสริมเพื่อให้
ป้องกันภัย (เช่น ระเบิด, เพลิง, ไอพิษ) ให้ดียิ่งขึ้น
ตามคำแนะนำของช่างและสมุดแนะนำของเจ้าหน้าที่.

ค) ในเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลแจ้งว่า
จะมีการสงคราม

ผู้ไม่มีความจำเป็นต้อง อยู่ในเขตต์ที่อาจเป็น
อันตราย จงไปอยู่กับญาติหรือมิตรหรือบ้านพักของ
ท่านตามชนบทในที่ปลอดภัย.

จงคัดความห่วงใย รีบไป รีบไป ทันที อย่า
รอนจนกระทั่งมีลูกระเบิดมาตกถูกท่าน.

ส่วนผู้จำเป็นต้องอยู่ในเขตต์ที่อาจเป็นอันตราย จง
เตรียม :—

๑) เคหะสถานเพื่อป้องกันลูกระเบิดทำลาย
ดังนี้ :—

เลือกมุมบ้านชั้นล่างที่เหมาะสมและเสริมความต้าน
ทานโดยวางอ้อมมุนั้นโดยรอบ เช่น ด้วยกระสอบบรรจุ
ทราย สำหรับเป็นที่หลบภัย.

ถ้าไม่เหมาะจะใช้มุมชั้นล่างในบ้าน ก็เลือกที่ดิน
ในเขตต์บ้านของตนหรือ อาศัยรวม กับเพื่อน บ้านที่อยู่
ชิดกัน ขุดเป็นคูให้ลึกพอให้นั่งหรือยืนมิดศีรษะ ให้

แคบแต่พอให้อาศัยอยู่ได้ชั่วคราว ถ้าสามารถขึ้นข้างบนและพูนดินทับเป็นหลังคาได้จะดียิ่งขึ้น.

คุณำบังนี้ ควรไม่ให้อยู่ใกล้สิ่งปลูกสร้างที่จะพังทะลายลงมามี และอยู่ใกล้พอไปอาศัยได้สะดวกและเร็ว ไม่ควรใช้คนเดียวอยู่รวมกันหลายคน.

เครื่องเรือนบรรดาที่อาจจะล้มลงได้ด้วยความสะดวกของแรงระเบิด.

๒) เคหะสถาน เพื่อป้องกันลูกระเบิดเพลิงดังนี้:—

ปูทับพื้นแรกใต้หลังคาลงมาด้วยกะเบื้องกระดาศกันไฟหนา $\frac{5}{8}$ นิ้ว หรือใช้ดินแห้งหนา ๖ เซนติเมตร หรือ ทรายหนา ๔ เซนติเมตร เกือบพื้นนั้น ถ้าใช้ทรายหรือดินต้องระวังไม่ให้ยุบลงมา.

เหนือพื้นที่เตรียมไว้นี้ ต้องนำเอาสิ่งติดไฟง่ายออกให้หมด และในบ้านก็ควรมีสิ่งติดไฟง่ายน้อยที่สุด.

บรรดาตัวไม้ ควรหุ้มด้วยกะเบื้องกระดาศกันไฟ หรือฉาบด้วยปูนขาว, ปูนซิเมนต์ให้หนา.

๓) เคหะสถาน เพื่อป้องกันไอพิษ ดังนี้—

อุดช่องลมให้หมด ตามหน้าต่างและประตู
เตรียมผ้าเนื้อหนาทำม่าน สำหรับทั้งลงกัณรอยประตู
และหน้าต่างเมื่อปิดแล้วไม่ให้ลมเข้าได้.

ให้มีอากาศภายในสำหรับหายใจอย่างน้อย ๒
ชั่วโมง, ๓ เมตรลูกบาศก์สำหรับ ๑ คน ต่อ ๑ ชั่วโมง.

เมื่ออยู่ในที่อับอากาศเช่นนั้น ห้ามมิให้ใช้ไฟ
ตะเกียง, เทียนไข, หรือไฟฟ้าแรงไฟสูง, อย่าสูบบุหรี่,
อย่ากลัวความสงบ อย่าทำการใดๆ ที่ทำให้ความร้อน
ในร่างกายทวีขึ้นหรือเหนียว.

๔) เตรียมของ ดังนี้—

อาหารและน้ำ เก็บในที่ลมเข้าไปถูกไม่ได้.

เครื่องดับไฟ ทวาย, จอบ, พลั่ว, ขวาน, ถังน้ำ
ดับเพลิง, ปืนคลอรินและเครื่องดับเพลิงอย่างอื่นถ้ามี.

เครื่องมือ ไฟฟ้าเดินทาง.

เครื่องป้องกันและปฐมพยาบาล หน้ากาก
ป้องกันไอพิษ, กรรไกร, ผ้าพันแผล, เข็มกลัดข้อ
ปลาย, ล้อลิ, โซดาไบคาร์บอเนต ตะปู, น้ำมันผลไม้

เช่นน้ำมันมะพร้าว, ทิงเจอร์ไอโอดีน, น้ำยาจุนสี ๓ ./.
ซึ่งปนคลอรีน.

หัวข้อปฏิบัติ จดหรือติดอาณัติสัญญาณในการ
นี้ไว้เพื่อกันลืม, เก็บสมุดแนะนำไว้ใกล้ตัวเสมอ.

เก็บของเหล่านี้ไว้ในที่ใกล้มือ หยิบได้ง่ายแม้
ในความมืด.

บรรดาของที่กำหนดว่าพึงมีนั้น รับประทานเตรียม
ไว้แต่เนิ่น เพราะอาจหาไม่ได้ในยามคับขัน ล้วน
ยาและหน้ากาก ทางกรจะจัดหาไว้จำหน่ายด้วย
ราคาย่อมเยา เมื่อสมควร.

๖) ข้อปฏิบัติเมื่อมีสัญญาณให้ดับไฟ

สำหรับท่านที่อยู่ในเคหะสถาน พึงปฏิบัติดังนี้:—

๑) จงดูระที่ทำอยู่ไว้ก่อน.
๒) อย่าดูเครื่องบิน หรือดูเหตุการณ์
ภายนอก,

๓) อย่าออกไปนอกเคหะสถานนั้น ๆ เพื่อ
กลับบ้านหรือไปอยู่กลางแจ้ง.

๔) รีบดับไฟและปิดประตูหน้าต่างและ
ช่องลมโดยเร็ว,

สำหรับผู้อยู่นอกเคหะสถาน

- ๑) อย่ากลับบ้าน, อย่าอยู่กลางถนน.
- ๒) รีบนำรถเข้าแอบข้างทางและดับไฟ โดยปราศจากความชักช้า.
- ๓) คนอยู่บนรถยนต์, รถราง หรือรถอื่น ๆ ลงจากรถ.
- ๔) ทุกคนที่อยู่นอกบ้าน รีบเดินแอบข้างทางไปยังที่พักกำบัง ซึ่งเจ้าหน้าที่จะได้จัดสร้างเตรียมไว้เป็นระยะๆ มีป้ายและเครื่องหมายชี้ทางบอก.
- ๕) อย่าวิ่ง, อย่าร้องเอะอะ.
- ๖) ถ้าไม่ทราบว่าจะพัก กำบัง อยู่ที่ไหน หรือยังต้องใช้เวลานานจึงจะถึง ก็ให้เลือกที่กำบัง เช่น หลุม, คู, ขอบคันไถ ๆ ในละแวกนั้น เพื่อใช้เป็นที่พักอาศัย ควรอยู่ห่างจากสิ่งๆ ที่เพิ่มอันตรายจากลูกกระเบิด.

๑) ข้อปฏิบัติเมื่อมีสัญญาณอันตราย

- ๑) ถ้ายังไม่ปฏิบัติดังกล่าวก่อน ตอนสัญญาณให้ดับไฟ ก็ให้รีบปฏิบัติตามนั้น.
- ๒) เข้าที่กำบัง, อย่าอยู่ชั้นบน ของเรือนโรง.

๓) ถ้ามีหน้ากากป้องกันไอพิษ ก็สวม
ระวังให้กระชับแน่นอยู่กับหน้า มิให้อากาศลอดเข้า
ไปข้างในนั้นได้ และไม่ถอดออก จนกว่าจะมี
สัญญาณหมดอันตราย.

ด) ข้อปฏิบัติเมื่อถูกโจมตีโดยปัจจุบัน

ถ้าถูกโจมตีโดยปัจจุบัน ปรากฏจากสัญญาณให้
ดับไฟ หรือสัญญาณอันตราย พึงกระทำดังนี้:—

๑) วางตัวลงในที่กำบังที่ใกล้ที่สุด หรือ
อยู่ในท่าที่จะเป็นอันตรายน้อยที่สุด.

๒) ระวังใจอย่าให้ตื่นเต้น, อย่าวิ่ง, อย่า
ร้องหรือก่อความกាหฬใด ๆ.

ข) ข้อปฏิบัติเมื่อถูกระเบิดทำลาย

๑) ถ้าถูกบาดเจ็บให้ทำปฐมพยาบาล.

๒) อย่าอยู่ใกล้สิ่งที่มีสภาพจะหักโค่นลง
มา ด้วยผลของการระเบิดนั้น ๆ.

ค) ข้อปฏิบัติเมื่อถูกไอพิษ

๑) อย่าถอดหน้ากากป้องกันไอพิษ ไม่
ว่าจะมีความรู้สึกเป็นอย่างไร.

๒) สำหรับผู้ที่ไม่มีหน้ากากป้องกันไอพิษ
ถ้าได้ยินเสียงระเบิดของลูกระเบิดชนิดที่ใกล้เคียง หรือ

ได้กลิ่นไอพิษ ให้ใช้ผ้าเช็ดหน้าผูกปิดปากและจมูก
ถ้าเป็นผ้าเช็ดหน้าชุ่มน้ำจะดียิ่งขึ้น.

สำหรับสัตว์ ถ้าไม่มีหน้ากากป้องกันไอพิษเป็น
พิเศษ ให้ใช้ถุงผ้า บรรจุฟางชุบน้ำผูกปิดปาก
และจมูก.

๓) รีบออกไปให้พ้นเขตต์ไอพิษ เดินไป
ทางเหนือลมฉุนที่สุด, ไปรุ่ง, มีลมโกรก.

๔) ถ้าถูกไอพิษให้ทำการปฐมพยาบาล.

๕) อย่าแตะต้องสิ่ง ที่ถูกไอ พิษด้วย มือ
เปล่า.

๖) อย่าช่วยตาเป็นอันขาด.

๗) ข้อปฏิบัติเมื่อถูกระเบิดเพลิง

๑) อย่ากดถังและรีบบดับไฟโดยเร็ว,

๒) อย่าใช้น้ำดับไฟของลูกระเบิด ให้
ใช้ดับด้วยทรายแห้ง.

๓) ใช้เครื่องมือดับไฟที่ผ่านเตรียมไว้ให้
เป็นประโยชน์ในการดับไฟอย่างเต็มที่ เพื่อมิให้ไฟ
ลุกลามไปใหญ่โต.

อย่าคิดว่ากองดับเพลิงจะมาช่วยทัน ไฟอาจ
ไหม้หลายแห่ง หรือเกิดขัดข้อง รีบตัดต้นไฟไว้ก่อน
มิฉะนั้นบ้านเมืองจะเป็นเจ้าถ่าน.

ฏ) การปฐมพยาบาล

ถ้าเป็นบาดแผล

ส่วนมากเกิดจากถูกของแข็ง เช่นตะเกี๋ยกลูก
ระเบิด ฟิงปฏิบัติดังนี้:—

๑) อย่าให้มีมือหรือสิ่งใดไครกถูกตรงแผล.

๒) จัดการห้ามโลหิต ถ้าโลหิตออกไม่
มาก ควรกดตรงปากแผล ถ้าโลหิตออกมาก ต้อง
สังเกตว่าเป็นโลหิตดำหรือโลหิตแดง โลหิตแดงมีสี
แดงสด ไหลพุ่งออกเป็นจังหวะตามระยะการเต้น
ของหัวใจ โลหิตดำมีสีแดงเข้มไหลเรื่อย และโดย
ธรรมดา โลหิตแดงไหลออกมากกว่าโลหิตดำโดย
การเปรียบเทียบ.

เมื่อทราบว่าถูกหลอดโลหิตชนิดใดแล้ว ถ้า
เป็นโลหิตแดงให้ใช้เชือก หรือ ผ้ารัด ระหว่างแผลกับ
หัวใจ ถ้าเป็นโลหิตดำรัดใต้แผล.

ควรรัดไม่ให้ชิดแผลเกินไปนัก สำหรับการห้าม
โลหิตแดงต้องรัดแน่นกว่าโลหิตดำ, รัดไว้ประมาณ
๑๕ นาที แล้วผ่อนให้โลหิตเดิน และกลับรัดใหม่
จนกว่าโลหิตจะหยุด.

ในขณะที่ห้ามโลหิต ควรยกแขนหรือขาที่ถูกบาด
เจ็บให้สูงขึ้น.

เมื่อห้ามโลหิตแล้ว ให้ล้างแผลด้วยน้ำสะอาด
เช็ดริมแผลด้วยทิงเจอร์ไอโอดีน ใช้ผ้าสะอาดมัด
ปากแผลและพันแผล.

ถ้าคนเจ็บมีบาดแผลที่ศีรษะ ให้ตัดผมตอนแผล
นั้นออกให้เกรียนขณะทำปฐมพยาบาล.

ถ้าเป็นบาดแผลตรงท้อง จงพยายามอย่าให้คน
เจ็บดื่มน้ำ.

ถ้ากระดูกหัก

พึงปฏิบัติ ดังนี้:—

๑) อย่า ำ ความ รบกวน หรือทำให้ตอน
กระดูกหักผิดรูปจากเดิม.

๒) จัดการเข้าเฝือก เพื่อบังคับมิให้ส่วน
ที่กระดูกหักเคลื่อนที่และบรรเทาความเจ็บ.

ถ้าถูกไฟไหม้

ควรปฏิบัติ ดังนี้:—

๑) รีบเปลื้องเสื้อผ้าที่ถูกไฟไหม้ออกโดย
เร็ว โดยฉีกกระชากออก ถ้าจะช่วยดับให้คนอื่น เช่น

ผู้ช้ถูกไฟไหม้เครื่องนุ่งห่มตอนส่วนหน้าของร่างกาย
จับให้นอนหงายแล้วใช้ผ้าหนา ๆ ปิดตบลงตรงไฟและ
พรมให้อากาศเข้าได้.

๒) ตัดเครื่องนุ่งห่มตรงที่ถูกไฟไหม้ออก.

๓) ถ้าถูกไฟธรรมดาไหม้ ให้ใช้น้ำมัน
ผลไม้ทาตรงบริเวณที่พองไหม้.

๔) ไฟไหม้อาจเกิดจากฟอสฟอรัส ซึ่ง
เข้าคักบรรจุในลูกกระเบิดทิ้งลงมา ฟอสฟอรัสนี้เมื่อ
ถูกอากาศจะลุกเป็นไฟ ถ้าถูกร่างกายจะไหม้ติดอยู่
กับผิวหนังหรือเสื้อผ้า.

ในกรณีนี้ คงปฏิบัติอย่างเดียวกับถูกไฟธรรมดา
ไหม้ เว้นแต่ไม่ใช้น้ำมันผลไม้ทา ให้ใช้น้ำอุ่น
ล้างหรือแช่เอาฟอสฟอรัสออก แล้วปิดด้วยผ้าชุบ
น้ำยา จุนลี.

ถ้าถูกไอพิษ

ควรปฏิบัติ ดังนี้:—

๑) อย่าขยตา.

๒) อย่าถูกต้องเสื้อผ้าที่ถูกไอพิษด้วยมือ
เปล่า.

๓) เปลี่ยนเครื่องนึ่งห่มผู้ถูกไอพิษ ไว้ในที่ปิดมิดชิด.

๔) ให้ล้างตา, จมูกและคอ ด้วยน้ำยา โซดาไบคาร์บอเนต ($\frac{1}{2}\%$ สำหรับล้างตา $\frac{1}{4}\%$ สำหรับล้างจมูกและคอ)

สำหรับท่านั้น จำเป็นต้องล้างโดยเร็ว ถ้าไม่มี น้ำยาโซดาไบคาร์บอเนต ก็ให้ใช้น้ำเปล่าหรือน้ำเกลือ (เกลือ ๑ ช้อนชา ต่อน้ำ ๕๐๐ c.c หรือ ๑ ขวดเปียร์)

ถ้าผิวหนังเป็นผื่นแดง อันเป็นอาการของไอพิษ ประเภททำลายผิวหนัง ให้ใช้น้ำสะอาดอุ่น ๆ หรือ ทิงเจอร์ไอโอดีน ๕ หยด ต่อน้ำ ๕๐๐ c.c. ล้างเฉพาะ ตรงที่ถูกไอพิษ โดยใช้ผ้าชุบเช็ด และเปลี่ยนผ้าชุบบ่อย ๆ แล้วทาด้วยขมิ้นชันคลอรีน.

ทั้งนี้ ต้องรีบทำโดยเร็ว ไม่ช้ากว่า ๕ นาที ภายหลังที่ถูกไอพิษ.

๕) ให้คนเจ็บนอนนิ่ง ๆ.

๖) ห้ามมิให้คนเจ็บดื่มเครื่องดื่มประเภท เหล้าหรือสุบะหรี.

๗) ห้ามมิให้ผ่ายปอด เว้นไว้แต่คนไข้ หายคหายใจ.

๘) ถ้าคนไข้กระหายน้ำ ควรให้ดื่มน้ำ
ผสมน้ำตาล.

๙) ถ้าคนไข้มีอาการคลื่นไส้หรืออาเจียน
ให้ดื่มน้ำยาโซดาไบคาร์บอเนต ๕% มาก ๆ.

๑๐) ถ้าคนไข้มีอาการไอ, เรอมากขึ้นหรือ
แน่นหน้าอก, หน้าเขียว ซึ่งเป็นอาการของไอพิษทำ
ลายปอด หรือสงสัยว่าจะได้รับไอพิษประเภทอื่นที่
ไม่ใช่ประเภททำให้น้ำตาไหลและจาม ให้รีบจัดการ
ส่งคนไข้ไปยังที่พยาบาลรักษาไอพิษโดยเร็ว.

๑๑) ถ้ารู้สึกว่ามีส่วนถูกไอพิษมาบ้าง ให้
รีบเปลี่ยนเครื่องนุ่งห่มชุดนั้นออก อาบน้ำถูสบู่
แล้วเช็ดตัวให้แห้ง และชะโลมด้วยยาโซดาไบคาร์
บอเนตตรงส่วนที่อยู่นอกร่มผ้า.

ถ้าเป็นลม (Shock)

ควรปฏิบัติ ดังนี้:—

๑) ทำให้คนไข้กลับคืนความรู้สึก โดย
ใช้น้ำเย็นและน้ำร้อนสลับกันประคบตามร่างกาย.

๒) ใช้ผ้าพันรัดจากปลายแขนและปลาย
ขาขึ้นไปตามลำตัว เพื่อให้โลหิตไหลกลับไปสู่สมอง
เร็วขึ้น.

๓) ให้คนเจ็บนอนหงาย และให้ได้รับ
อากาศบริสุทธิ์หายใจ.

ข้อปฏิบัติเป็นส่วนรวมของการปฐมพยาบาล.

๑) ให้คนไข้ได้รับความกะเทกกระเทือน
น้อยที่สุด.

๒) รีบทำปฐมพยาบาลโดยด่วน.

๓) ผ่อนเครื่องแต่งกายของคนไข้ อย่า
ให้รัด, อย่าให้อบร้อน.

๔) ให้คนไข้ได้พัก, ได้อากาศดีหายใจ,
อย่ารบกวน, อย่ามุงดู.

๕) ถ้าคนไข้ต้องบาดเจ็บมาก หรือกระดูก
หัก หรือถูกไอพ่นชนิดทำลายปอดและผิวหนัง หรือ
ถูกไฟลวก มีอาการสาหัส หลังจากได้ทำปฐมพยาบาล
แล้ว ให้รีบนำส่งสถานพยาบาลโดยเร็ว.

๖) ข้อปฏิบัติภายหลังการโจมตี

เมื่อได้ยืนยันสัญญาณหมดอันตราย ทั้งปฏิบัติ
ดังนี้:—

๑) เปิดไฟได้.

๒) การจราจรทั้งปวงดำเนินต่อไปดังเดิม.

๓) เคหะสถานที่อยู่ห่างจากตำบลทั้งระเบิด
เบิดหน้าต่างประตูได้ ส่วนที่อยู่ในเขตต์ทั้งระเบิดไอพิษ
จะเบิดได้ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ได้ทำลายล้างไอพิษแล้ว.

๔) ถ้าผู้ใดเห็นลูกระเบิดค้ำน จงอย่าได้
แตะต้อง เพราะจะเกิดอันตราย ให้แจ้งแก่เจ้าหน้าที่
เพื่อมานำไปตรวจทางวิทยาศาสตร์ หรือทำลายตาม
หลักการ.

๕) ในตำบลที่เกิดไฟไหม้ต้องช่วยกันดับ
เพลิง ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และค้นหาผู้ที่ต้องติด
อยู่ในสิ่งสลักหักพังต่าง ๆ ทำลายสิ่งที่จะจนจะหัก
พังลง.

๖) ในตำบลที่ถูกลูกระเบิดทำลาย คง
ปฏิบัติทำนองเดียวกับที่ถูกไฟไหม้.

๗) ในตำบลที่ถูกไอพิษ เจ้าหน้าที่จะ
หมายเขตต์ที่เป็นไอพิษไว้เป็นสำคัญ ห้ามมิให้ผู้ใด
เข้าเขตต์นั้น จนกว่าจะหมดอันตรายหรือล้างไอพิษ
เสร็จ.

๘) ห้ามมิให้กินอาหารที่อยู่ในเขตต์ไอพิษ
เว้นแต่สิ่งที่อยู่ในที่อัดอากาศ เช่น เครื่องกระเบื้อง
อาหารที่มีไอพิษติดอยู่ มักได้กลิ่นหรือมีรสผิดปกติ.

๙) ห้ามมิให้ ลัทธิ กิณ ทรูญาโน เขตต์ กิณ
ไอพิษ.

๑๐) อย่าใช้น้ำในบ่อหรือสระที่มีลูกกระเบิด
ไอพิษมาตก สำหรับกิณหรือล้างภาชนะหรือซักฟอก
จนกว่าเจ้าหน้าที่จะได้แจ้งว่าหมดอันตรายแล้ว.

การล้างไอพิษ แม้จะเป็นกิจของเจ้าหน้าที่เฉพาะ
พลเมืองก็ควรทราบ พอที่จะปฏิบัติตามความจำเป็น
ได้ ดังนี้:—

พึงทราบว่า ไอพิษมีดตาลและไอพิษลิวิไซต์
(Lewisite) เป็นไอพิษจำพวกทำลายผิวหนัง มีวิธี
ป้องกันทำนองเดียวกัน.

ถ้าจะกลบไอพิษซึ่งกำลังระเหยอยู่ ให้ใช้
ดินกลบหน้า ๘ ซม. ถ้าเป็นไอพิษมีดตาล ควรผสม
ปูนคลอรีนเข้ากับดินที่ใช้กลบนั่นด้วย จะได้ผลดียิ่ง
ขึ้น ห้ามใช้ปูนคลอรีนลาดทับลงบนไอพิษนั้น เพราะ
จะทำให้ร้อนจี้ระเหยเป็นก๊าซขึ้น หรืออาจลุกเป็น
ไฟได้.

การล้างสถานที่หรือบ้านเรือนมีหลักที่ควรทราบ
ดังนี้:—

- ๑) เปิดให้ลมโกรก.
- ๒) ก่อไฟให้เกิดความร้อนขึ้นในที่อบลม.
- ๓) ตามพื้น ให้ใช้ดินร่วนหรือทรายละเอียดผสมปูนคลอรีนกลบทั้งไว้หลาย ๆ ชั่วโมง.

๔) ตามฝา ใช้น้ำผสมปูนคลอรีนชั้น ๆ ทา พังระวังว่าจะผสมปูนคลอรีนกับน้ำทิ้งไว้ให้นาน ๆ ไม่ได้ จะเสื่อมคุณสมบัติ.

การล้างเสื้อผ้าภาชนะ, เครื่องใช้ ควรปฏิบัติ ดังนี้:—

๑) เสื้อผ้าที่ถูกไอพิษมีดบาด มาก ๆ ควรเผาเสีย.

๒) เสื้อผ้าที่ถูกไอพิษ ควรต้มด้วยน้ำผสมโซดาที่ใช้ซักผ้า หรือแช่ตรงสายน้ำไหลให้น้ำชะ ถ้าจะใช้ตาก จะต้องนานราว ๗ วัน.

๓) เครื่องหนัง ให้ใช้น้ำล้าง แล้วเอาผงปูนคลอรีนทาให้ทั่ว.

๔) เครื่องโลหะ ถ้าถูกไอพิษอาจเป็นสนิมได้ ควรเอาโซดาให้ทั่ว เป็นการป้องกันไว้ก่อน.

วิธีล้างไอพิษออกจากเครื่องโลหะนั้น ให้ทาด้วยน้ำปูนคลอรีนชั้น ๆ จนทั่ว ทั้งไว้ราว ๒๔ ชั่วโมง แล้วล้างออก, เช็ดให้แห้ง และชะโลมน้ำมัน.

ถ้าสามารถเอาเครื่องโลหะ หรือภาชนะใดๆ แช่
ในน้ำเดือดได้ ก็ใช้น้ำเดือดเป็นเครื่องล้างไอพิษ.

ฐ) ข้อสำคัญที่พึงระลึกและปฏิบัติเสมอ

๑) เชื้อพิษและปฏิบัติตามเจ้าหน้าที่ คือ
ตำรวจและผู้มีเครื่องหมายอันเกี่ยวแก่การป้องกันภัย
ทางอากาศ.

๒) เวลาเมื่ออันตราย จงพยายามบังคับใจ
ให้เป็นปกติ อย่าวิ่ง, อย่าร้อง, อย่าตกตลึง.

ในขณะที่สวมหน้ากาก หรือใช้ผ้าปิดจมูกปาก
เพื่อป้องกันไอพิษ ห้ามมิให้วิ่งเป็นอันขาด.

๓) แสงไฟที่ อาจ ลอด ออกมาข้าง นอก
หรือที่ใช้ในกลางแจ้ง ในเวลาจากสัญญาณให้ดับไฟ
จนถึงสัญญาณหมดอันตราย ให้บังหรือทำเป็นสีน้ำ
เงิน มีกะบังไฟกันมิให้แสงเฉียดขึ้นข้างบน และ
อย่าล่ายล่าแสง.

๔) พยายามช่วยเจ้าหน้าที่ให้มากที่สุดที่
จะทำได้ การช่วยใด ๆ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจ
ผิดหรือกีดเคาะกะซึ่งกันและกัน ควรแจ้งให้เจ้าหน้าที่
ที่ตนนั้นทราบความประสงค์ก่อน.

ถ้าท่านทราบแน่ชัดว่าอันตรายอันเกี่ยวแก่ลูกกระเบิดทำลาย, เพลิงหรือไอพิษเกิดขึ้นณที่ใด รีบช่วยแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบโดยด่วน.

๕) อย่ากีดขวางทางสัญจร อย่ากีดขวางเจ้าหน้าที่และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ผู้ทำการ.

๖) ขอบใจได้มีน้ำใจกรุณา ช่วยผู้ประสบภัยเท่าที่ท่านจะช่วยให้.

ชักชวนเพื่อนบ้านใกล้เคียงรวมกันเข้าทำการช่วยเหลือดับไฟ และให้ความอนุเคราะห์อื่น ๆ.

๗) จงอย่ายอมแพ้ด้วยการกระทำร้ายอย่างบ่่าเถื่อนของข้าศึก หาทางแก้ไข, เพิ่มความเจ็บแค้นเอาชนะให้ได้ เราชาวสยามไม่ต้องการใครอื่นมาเป็นนาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งศัตรูของเรา ผู้มีน้ำใจโหดร้าย ล้างผลาญไม่เลือกที่ ไม่เลือกกว่าเป็นคนแก่เฒ่า, หญิง, ชาย หรือลูกเด็กเล็กแดง.

คำชี้แจงวิธีปฏิบัติการ
ของประชากรในเขตจังหวัด

พระนครและธนบุรี

ในคราวฝึกซ้อมการป้องกันภัยทางอากาศ

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๑

คำชี้แจง

ในการฝึกซ้อมการป้องกันภัยทางอากาศ

ในเขตจังหวัดพระนครและธนบุรี

๑. การซ้อมการป้องกันภัยทางอากาศ จะได้กระทำในวันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๑ เวลา ๑๒ นาฬิกาเป็นต้นไป จนถึง ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๘๑ เวลา ๒๔ นาฬิกา ระหว่างวัน, เวลาที่กำหนดนี้ให้ถือว่าเป็นเสมือนหนึ่งในเวลาสงคราม ซึ่งจังหวัดพระนครและธนบุรี อาจถูกโจมตีจากทางอากาศได้.

๒. การฝึกซ้อมการป้องกันคราวนี้ จะได้กระทำร่วมกันกับการฝึกซ้อมการต่อสู้โดยใช้อาวุธจากทางพื้นดิน และจะได้มีเครื่องบินข้าศึกปลอมเข้ามาทำการทิ้งระเบิดทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน เพื่อให้ได้เห็นรูปการและสภาพของจังหวัด พระนคร และธนบุรีคล้ายในเวลาถูกรุกรานทางอากาศ และเพื่อให้ประชาชนพลเมืองได้เรียนรู้การป้องกันภัยทางอากาศ

ในทางปฏิบัติ, ดังนั้น จึงเป็นการจำเป็นที่จะต้องขอให้ประชาชนพลเมืองได้ร่วมการฝึกซ้อมคราวนี้โดยการปฏิบัติตามคำชี้แจงฉบับนี้.

๓. การปฏิบัติในหน้าที่ของประชาชนพลเมืองตามคำแนะนำในการป้องกันภัยทางอากาศอันเกี่ยวแก่ประชาราษฎรนั้น สำหรับการฝึกซ้อมคราวนี้ถ้าส่วนใดพอจะปฏิบัติได้แล้วก็ควรปฏิบัติให้สมบูรณ์ แต่ส่วนใดที่ยังปฏิบัติไม่ได้หรือยังไม่สมควรจะปฏิบัติ เช่น การอพยพไปอยู่ตามชนบทที่ปลอดภัย สำหรับผู้ที่ไม่มีความจำเป็นจะต้องอยู่เพื่อการอาชีพ ดังนั้น เป็นต้น ก็ให้เพียงแต่อยู่ในทางความคิดที่จะปฏิบัติจริงในเวลาสงครามให้เหมาะสมแก่สภาพเท่านั้น.

๔. การเตรียมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดับแสงไฟในการฝึกซ้อมนั้น จำเป็นที่ประชาชนพลเมืองจะต้องช่วยเตรียม การที่จะปฏิบัติตามการดับแสงไฟที่ไม่จำเป็นเลยทั้งสิ้น ฉะนั้นอย่างยิ่ง แสงไฟนอกเคหะสถาน รวมทั้งแสงไฟที่ใช้ในการประกาศการค้าและอื่น ๆ นั้น ควรได้เตรียมการให้ดับได้ทันที ส่วนโคมไฟที่จำเป็นจะต้องใช้ในเคหะสถานเพื่อความปลอดภัยในการรักษาทรัพย์สินสมบัตินั้นจะต้องได้เตรียมหาผ้าคลุมปิด (ควรใช้

ผ้าสีน้ำเงิน) จนเป็นแสงสลัว หรือใช้วัตถุบัง บังคับแสงไฟมิให้กระจายลอคออกไปภายนอกเคหะสถานนั้นได้ และเตรียมที่จะปิดประตูหน้าต่างช่องลมทางด้านที่แสงไฟอาจลอคออกไปได้นั้นด้วย กับควรต้องเตรียมการป้องกันผู้ถือโอกาสทำการทุจริต, การปิดหน้าต่างและประตูทางเข้าจะเป็นวิธีที่ปลอดภัยกว่าวิธีอื่น บรรดาร้านแผงลอยและหาบเร่ตะเพาะที่จำเป็นต้องใช้โคมไฟจุดประจำร้านหรือประจำหาบ กับจำพวกโคมไฟที่จำเป็นจะต้องอยู่นอกเคหะสถานตลอดเวลานั้น จะต้องเตรียมผ้าหนา ๆ (ควรเป็นผ้าสีน้ำเงิน) ไว้สำหรับคลุมโคมไฟ เพื่อให้เป็นแสงสลัวและเตรียมที่จะป้องกันมิให้แสงไฟพุ่งขึ้นลู่ท้องฟ้าได้ด้วย.

ทั้งนี้ เพื่อได้สามารถดับแสงไฟหรือบังคับแสงไฟให้สลัวได้ทันที และควรพยายามใช้จำนวนดวงไฟให้น้อยที่สุด.

๕. เมื่อได้ยื่นสัญญาอนุญาตให้ดับแสงไฟหรือเมื่อเจ้าหน้าที่เคอนให้ดับแสงไฟ ควรรีบดับแสงไฟทุกชนิดโดยทันที ส่วนโคมไฟบางดวงที่จำเป็นต้องใช้จะต้องได้รับการคลุมด้วยผ้าหรือจัดการบังแสงและปิดประตูหน้าต่างกับช่องลมตามที่ได้เตรียมไว้แล้วโดย

เร็วที่สุด มิฉะนั้นจะทำให้เครื่องบินเข้าคักอาจถึงแก่
เห็นได้ เพราะเจ้าหน้าที่จะให้สัญญาณดับแสงไฟ
ในขณะที่เครื่องบินเข้าคักกำลังจะเข้าเขตศกการเห็นแสง
ไฟอยู่แล้ว.

ยวดยานทั้งทางบกและทางน้ำ ควรต้องหยุด
จอดแอบข้างทางและดับไฟ หรือเข้าจอดเทียบท่า
ตามริมฝั่งและดับไฟ หากยานพาหนะใดจำเป็นต้อง
ใช้โคมไฟแล้วขอได้ใช้แต่น้อยดวงเท่าที่จำเป็น และ
จัดการคลุมโคมไฟนั้นด้วยผ้าสีน้ำเงิน เพื่อให้สีของ
แสงกลืนกับภูมิประเทศในเวลาค่ำคืน และเพื่อมิให้มี
แสงแรงเกินความต้องการไป ในการนี้อาจใช้โคม
ไฟสีน้ำเงินซึ่งมีความสว่างน้อยเพียงพอความต้องการ
การก็ได้ ก็จะต้องใช้ผ้าบังข้างบังคับทุกด้านมิให้
แสงไฟลอดออกมาภายนอกได้.

ยวดยานพาหนะใดที่มีความจำเป็นจะหยุดไม่ได้
เพราะจะเกิดการเสียหายอย่างใด ๆ แล้ว เช่นรถ
ที่อยู่ในที่เปลี่ยวหรือเรือพ่วงเป็นต้น ก็ควรจัดการ
ในเรื่องการพรางแสงไฟ ดังกล่าวมาแล้วหรือใช้
ไฟหรี่ และควรต้องลดความเร็วให้ช้าลงทั้งจะต้อง

ระมัดระวังมิให้ปะทะกับยานพาหนะและสิ่งใด ๆ
ในระหว่างที่ต้องดับแสงไฟโดยทั่วไปนั้น.

ขอได้ระลึกว่า ในระหว่างนี้, ไฟถนนจะดับหมด,
ไฟตามเรือนโรงริมถนนก็จะไม่มีหรือมีแต่น้อย ฉะนั้น
การขับรถจะต้องอยู่ในความระวังอย่างยิ่งของคนขับ
หรือเจ้าของ ทางราชการจะไม่รับผิดชอบในอันตราย
และความเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น.

ทั้งนี้, จนกว่าจะได้ยินหรือได้ทราบสัญญาณ
อันตราย ซึ่งเจ้าหน้าที่จะได้ให้สัญญาณนี้ต่อเมื่อ
เครื่องบินเข้าใกล้มตได้ผ่านพื้นที่เขตที่จะหวงกลับมา
ทั้งระเบิดได้อีกแล้ว.

สำหรับประชาชนพลเมืองที่กำลังอยู่ในการซื้อ
ขายในห้างร้านควรได้ระงับการซื้อขายชั่วคราว และ
ควรต้องออกจากห้างร้านตามคำขอร้องของเจ้าของ
ห้างร้านโดยเร็ว เพื่อเปิดโอกาสให้เจ้าของห้างร้าน
นั้นได้ปฏิบัติในการดับแสงไฟ..

ส่วนผู้ที่สัญจรไปมาตามถนนหรือผู้ที่อยู่นอกเคหะ
สถานนั้น ควรได้เตรียมหาที่ซึ่งจะใช้เป็นที่กำบังที่
ใกล้ที่สุดซึ่งเหมาะแก่เหตุการณ์ตามคำแนะนำในการ
ป้องกันภัยทางอากาศอันเกี่ยวแก่พระราชราษฎร ทั้งนี้

เพื่อเป็นการฝึกคนสำหรับปฏิบัติได้ถูกต้องเมื่อถึงคราว
จำเป็น และปฏิบัติเช่นเดียวกับที่ได้กล่าวไว้ใน
หมาย ๖.

๖. เมื่อได้ยื่นสัญญาฉ้อโกงเหตุอันตราย หรือ
เมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่ามิได้สัญญาฉ้อโกงเหตุ
อันตรายควรต้องปฏิบัติดังนี้:—

ถ้าในเหตุการณ์ขณะนั้นมิได้มีสัญญาฉ้อโกงให้ดับ
แสงไฟมาก่อน ก็ให้ปฏิบัติตามคำชี้แจงในหมาย
เลข ๕ แล้วจึงปฏิบัติตามข้อกำหนดและการอื่น ๆ ตาม
คำแนะนำในการป้องกันภัยทางอากาศอันเกี่ยวแก่
ประชากร ซึ่งทั้งนี้จะปฏิบัติแต่เพียงทางความ
คิดก็ได้ ส่วนประชาชนพลเมืองที่อยู่ภายนอกเคหะ
สถาน ควรต้องหยุดอยู่ข้างทางอย่าเดินตัดข้ามถนน
เพราะอาจเกิดอันตรายได้ สำหรับผู้ที่มีความจำเป็น
ที่จะต้องเดินไปในขณะนั้นเพื่อกิจเร่งร้อนอันจะหลีกเลี่ยงมิได้แล้ว เช่นต้องไปตามแพทย์ให้คนไข้อาการ
หนักเป็นต้น จะต้องได้ระมัดระวังในการเดินตัดข้าม
ถนนนั้น.

โปรดอย่าลืมว่า ทางราชการจะไม่รับรองใน
อันตรายหรือความเสียหายใด ๆ.

๗. เมื่อได้ยื่นสัญญาณล้นอันตรายหรือเมื่อเจ้าหน้าที่ได้แจ้งให้ทราบว่าล้นอันตรายแล้วก็ดีประชาชนพลเมืองคงกลับใช้แสงไฟ, ใช้รถยนต์พาหนะ และสัญญาจะไปมาทำกิจธุระใดๆ ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างกลับคืนสู่สภาพเช่นเดิม.

๘. สัญญาณแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้น อาจมีอยู่ ๓ ชนิด คือ:—

ก) สัญญาณให้ดับแสงไฟ (เมื่อเครื่องบินข้าศึกจะเข้าเขตต์การเห็นแสงไฟ).

ข) สัญญาณแจ้งเหตุอันตราย (เมื่อเครื่องบินข้าศึกจะเข้าเขตต์การทิ้งระเบิด).

ค) สัญญาณล้นอันตราย (เมื่อเครื่องบินข้าศึกผ่านพ้นเขตต์ที่อาจหลบกลับมาทิ้งระเบิดได้).

๘. สัญญาณแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ประชาชนพลเมืองจะทราบได้ว่าเป็นสัญญาณแจ้งเหตุการณ์อย่างใดตามที่กล่าวมาแล้วในข้อ ๘ นั้น ให้ถือสัญญาณตามตารางข้างล่างนี้:—

เหตุการณ์ ที่จะแจ้งให้ ทราบ	ทางวิทยุ กระจายเสียง	ทางสัญญาณหวูด, นอกหวูด หรือเครื่องทำเสียงในลักษณะ เดียวกัน	ทางสัญญาณระฆัง, สมอ, กลอง หรือเครื่องทำเสียงในลักษณะ เดียวกัน	เวลาที่ต้อง ใช้ส่งเสียง สัญญาณ
สัญญาณทราย	กระจายข่าว แจ้งเหตุการณ์ เป็นคำพูดภาษา ไทย	เสียงยาวเป็นห่วง ๆ ห่วงละ ๑ ครั้ง ห่วงหนึ่ง ๆ ห่วง ต่อมาเหมือนกัน (----- ๑ ล ฯ)	ตีเป็นห่วง ๆ ละ ๑ ที ห่วงหนึ่ง ๆ ห่างต่อมาเหมือนกัน (..... ๑ ล ฯ)	ประมาณ ๒ นาที

คำอธิบาย

ก) เลี้ยงยาว ๑ ครั้งนั้น ให้ถือการทำเลี้ยงตั้งนานประมาณ ๑๐ วินาที.

ข) หมู่หนึ่ง หมายถึงการทำเลี้ยงยาวหรือการตีที่ต่อเนื่องติด ๆ กันหลายครั้งหรือหลายที.

ค) ระยะห่างระหว่างหมู่หนึ่ง ๆ หรือห้วงหนึ่ง ให้ถือความนานประมาณ ๑๐ วินาที.

ง) สัญญาณนกหวีดหรือเครื่องทำเสียงอันมีลักษณะคล้ายกับนกหวีดซึ่งจะทำเลี้ยงยาวครั้งหนึ่ง ๆ นานนักไม่ไ้สั้น ให้ถือความนานในการทำเลี้ยงยาวครั้งหนึ่งประมาณ ๕ วินาที.

จ) สัญญาณนกหวีดหรือเครื่องทำเสียงอันมีลักษณะคล้ายกับนกหวีดกับสัญญาณระฆัง, ข้อง, กลอง หรือเครื่องทำเสียงอันคล้ายคลึงกันเหล่านี้ ให้เว้นระยะห่างระหว่างหมู่หรือห้วงหนึ่ง ๆ ด้วยความนานเพียง ๕ วินาที.

๑๐. การปฏิบัติของประชาชนพลเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องแก่สัญญาณแจ้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามลักษณะดังกล่าวแล้วนั้น ขอความร่วมมือดังต่อไปนี้:—

ก) ผู้ที่มีเครื่องทำเสียงใน ความปกครอง
อันอาจตั้งใช้ได้และมีรัศมีความดังไม่น้อยกว่า ๓๐๐
เมตร เช่น หุ่นเรือไฟ หรือระฆังและกลองตาม
วัด เป็นต้น ควรต้องช่วยในการให้สัญญาณแจ้งเหตุ
การณ์ตามลักษณะที่กล่าวไว้ในข้อ ๔ แห่งคำชี้แจง
นี้ ในเมื่อได้ยินเสียงสัญญาณแจ้งเหตุการณ์ จาก
เสียงสัญญาณแจ้งเหตุการณ์ที่ใกล้เคียง หรือได้
ทราบจากเจ้าหน้าที่ในขณะนั้น หากไม่ได้ยินเสียง
สัญญาณที่ใกล้เคียง ถนัด ชัดเจน แล้ว ห้าม ตั้ง
สัญญาณแจ้งเหตุการณ์โดยการฉิ่งฆ้องฐาน แต่ควร
ต้องสอยถวนจากเจ้าหน้าที่ให้เป็นที่แน่ชัด.

ข) ผู้ที่มีความจำเป็นจะต้องใช้เครื่องทำ
เสียงเพื่อประโยชน์แก่โรงงานหรือชุมนุมชนอย่างใด
ในระหว่างวัน, เวลาแห่งการพักผ่อนร่วมกันภัย
ทางอากาศนั้น ควรต้องงดเว้นการใช้สัญญาณ ซึ่ง
มีลักษณะเช่นที่กล่าวมาแล้วใน ข้อ ๔ แห่ง คำชี้แจง
นี้ และควรกำหนดใช้สัญญาณให้แตกต่างกันให้มาก
ที่สุด เช่น ถ้าจะใช้สัญญาณเสียงยาว ก็ควรกำหนด
ระยะเวลาให้นานให้นานมากจนประชาชน พลเมืองอาจ
สังเกตความแตกต่างได้ง่าย หรือถ้าเป็นสัญญาณที่

จะทำให้ยืงยาวนาน ๆ ไม่ได้ ก็ควรกำหนดให้เป็น
เสียงรวเสียงตั้งขึ้นเป็นต้น.

๑๑. ผู้ปกครองโรงเรียนหรือชุมชนใด ๆ และ
หัวหน้าครอบครัวควรได้ช่วยนำคำชี้แจงฉบับนี้ให้ม
อยู่ในความปกครองทราบ และปฏิบัติการให้ถูกต้อง
ตามวัตถุประสงค์แห่งคำชี้แจงฉบับนี้.

๑๒. เจ้าหน้าที่ผู้รักษาความปลอดภัย และช่วย
แนะนำเด็กเอนแก่ประชาชนพลเมือง เพื่อให้การ
ปฏิบัติเป็นไปถูกต้องตามคำชี้แจงฉบับนี้ คือ เจ้า
หน้าที่ตำรวจและยุวชนทหาร.

ระลึกถึงภัยทางอากาศ

ให้หนักถึง

แม่น้ำ ลำคลอง คู, ตระ บ่อ เหล่านี้ ในประเทศ
มีทั่วไป เช่น การปลูกบ้านของเรา ก็มีขุดสระเอา
ถมที่ เป็นต้น บรรดาสิ่งเหล่านี้ ย่อมเป็นที่หลบภัยทาง
อากาศได้ดีที่สุด ถ้าเครื่องบินข้าศึกทิ้งลูกระเบิด ให้งลงแอบ
ในแม่น้ำ, ลำคลอง, คู ๆ ใด ๆ ที่อยู่ใกล้ ท่านจะพ้นภัยดีที่